

Szegedi Ítéltábla

Az ügyszáma:

Pf.II.20.131/2025/6.

A felperes:

(felperes neve) (lakcím)

A felperes képviselője:

Dr. Hüttl Tivadar ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

X Kft. (székhely.)

Az alperes képviselője:

Balsai Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe.)

A per tárgya:

személyiségi jogok megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Törvényszék 20.P.20.020/2024/22.

A fellebbezést benyújtó fél, a fellebbezés száma:

alperes, 20.P.20.020/2024/27.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 266.700 (kétszázhatvanhatezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára – 120.000 (százhuszezer) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség az e határozat meghozatalát követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes évek óta dúlaként és szülésznőként tevékenykedett, szülésznői képesítését külföldön szerezte, diplomáját 2011. szeptember 23-án honosította, szakképesítésének bejegyzésére az Állami Egészségügyi Ellátó Központ (továbbiakban: ÁEEK) által vezetett működési nyilvántartásba 2011. november 11-én került sor. Az intézeten kívüli otthoni ellátási tevékenységét 2019. március 8-ig a T. Kft., majd 2021. augusztus 1-jéig az E. Kft. keretei között végezte. A kft. végelszámolás eredményeként 2022. március 25-én szűnt meg. A felperes tevékenyen részt vett az intézeten kívüli szülés hazai elfogadtatásáért, legalizálásáért folytatott munkában. A felperes az ellene a sajtóban indult lejárató kampány miatt – mely családtagjait is negatívan érintette – úgy döntött, hogy bába és szülésznői praxisát megszünteti, e szakmában jelenleg már nem dolgozik.

[2] A felperes szülésznői praxisában 2012. november 12-én született – intézményen kívül – (baba neve), aki a szülést követő két hónap elteltével korai vérzékenységben elhunyt. A csecsemő halála ügyében emberölés büntette miatt indult eljárás (Budapest Környéki Törvényszék, Fővárosi Ítéltábla), amelyben lefolytatott bizonyítási eljárásban a bíróság a születés körülményeit, a felperes által végzett ellátásokat is vizsgálta. A felperes egyebek mellett arról tett tanúvallomást, kapott-e az újszülött K vitamint, annak beadása kinek a feladata, felelőssége volt.

[3] A büntetőügyben hozott jogerős ítélet megállapította, hogy a felperes megadta a szükséges felvilágosítást a K vitaminról, a gyermek szülei azonban azt elutasították, attól kifejezetten elhatárolódtak, e szülői magatartás és a gyermek halála között okozati összefüggés állt fenn, a haláleset miatt más személy felelőssége nem merült fel. A büntetőügyben eljáró bíróságok megállapították, a gyermek halála a K vitamin hiánya következtében kialakult vérzékenység következménye, azt csecsemőkori agyvérzés okozta. A jogerős ítélet rögzítette, hogy a felperes által kötelezően kitöltendő dokumentum szerint a csecsemő nem kapott K vitamint születésekor.

[4] Az alperes a jelenleg már nem működő (hírportál 1. neve) online hírportálon 2019. január 31-én „(hírportál 2. neve): Gyilkos felelőtlenség? – (felperes neve) döbbenetes vallomásáról” címmel cikket jelentetett meg, amely – egyebek mellett – az alábbiakat tartalmazza:

[5] „Még akkor sem említette a gyereket kezelő orvosnak, hogy a baba nem kapta meg az egyébként kötelezően előírt vitamint, amikor életéért már a kórházban küzdöttek.”

[6] „A portál azt is megtudta, hogy egy évvel korábban, a kísértetiesen hasonló felelőtlenségek miatt elhunyt (település neve-i) csecsemőt is (felperes neve) segítette a világra és (baba 2. neve) baba háziorvosa ugyanaz a doktornő, (doktornő neve) volt -írja a (hírportál 2. neve).”

[7] „(baba neve) baba talán még akkor is kapott volna egy esélyt, ha akkor, amikor a kórházban küzdöttek az életéért az orvosai tájékoztatást kaptak volna arról, hogy a kicsi nem kapta meg az előírt K-vitamint. De (felperes neve) ezt akkor sem tartotta fontosnak megemlíteni, amikor beszélt a baba háziorvosával az állapotáról.”

[8] „Már születése pillanatában nem sok esélyt kapott, szigorúan oltásellenes szülőket és a gyermekgyógyászati irányelveket, csecsemőtáplálási egészségügyi szabályokat

bevallottan nem ismerő szülésznőt és mindezek mellé egy oltásellenes háziorvost rendelt mellé a sors.”

[9] „A vérzés megelőzésére más mód is lett volna, amit (felperes neve) alkalmazhatott volna, ha a gyermekgyógyászati irányelvet ismeri.”

[10] „Az (település neve-i) baba, (baba 2. neve) halálát ugyan kiéheztetés okozta, de abban a büntetőperben is kiderült, hogy a család furcsa módon, más dimenzióban gondolkozott az élet dolgairól. A „fényevőkként” hírhedté vált család is az otthonszülést választotta, és a kis (baba 2. neve) mellé is (felperes neve) szülésznőt és (doktornő neve) háziorvost rendelte a sors...”

[11] „(baba neve) halála miatt szülei ülnek most a vádlottak padján. Elsősorban egyértelműen ők lehetnek a felelősei a kisgyermek halálának, hiszen orvoshoz sem vitték időben, sőt kifejezetten gátolták a kicsi orvosi ellátását, de az eset és a tárgyalóteremben elhangzottak több kérdést és esetleges további szereplők felelősségét is felvethetik...”

[12] A cikk a továbbiakban elemezte a felperes büntetőügyben tett tanúvallomását, utalt arra, a felperes tudott az irányadó rendeletről, ami kötelezően előírja az újszülött számára a K vitamin beadását, ennek ellenére a szabályozást rendezetlennek ítélte, a szakmai irányelvről úgy nyilatkozott, hogy arról nincs ismerete. A cikk áttért az elhunyt (település neve-i) csecsemő esetére, akit szintén a felperes segített világra és felveti a gyermek háziorvosának, továbbá az eset egyéb szereplőinek esetleges felelősségét.

[13] A büntetőeljárásban a felperes nem járult hozzá, hogy róla kép- és hangfelvétel készüljön, ennek ellenére a (hírportál 5. neve) újságírója titokban hangfelvételt készített a vallomásáról, annak részleteit nyilvánosságra hozta, amit a (hírportál 2. neve) cikke és az alperes is átvett. Az alperesnek a tanúvallomást tartalmazó jegyzőkönyv nem állt rendelkezésre és nincs adat arra, hogy alkalmazottja a tárgyaláson jelen lett volna.

[14] 2019. január-március hónapokban hasonló tartalommal több cikk is megjelent a felperessel kapcsolatban.

A kereset, ellenkérelem

[15] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa kiadott (hírportál 1. neve) online hírportálon 2019. január 31-én közzétett „(hírportál 2. neve): Gyilkos felelőtlenység? – (felperes neve) döbbenetes vallomásáról” címmel közzétett cikkében azt a valós tényt, hogy több csecsemő meghalt, abban a hamis színben tüntette fel, mintha a cikkben felidézett haláleseteket a felperes tevékenysége, szakmai mulasztása okozta volna. Kérte kötelezni az alperest 1.500.000 forint sérelemdíj és ennek 2019. január 31. napjától a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. §-a szerinti késedelmi kamatai és perköltség megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként a Ptk. 2.42. § (2) bekezdésére, 43. § d) pontjára, 45. § (2) bekezdésére, 51. § a) pontjára, 52. § (1)-(3) bekezdésére hivatkozott. Érvelése szerint a cikk címe és annak tartalma olyan összefüggést sugall, mintha a büntetőjogi, illetve szülésznői felelőssége felmerült volna a haláleset kapcsán. A cikk úgy mutatja be a szülész szakmai kérdéseket, mint amit szándékosan elmulasztott és ez okozta a halálesetet. Ezzel összefüggésben kiemelte a cikk fentebb idézett részeit. A PK 12. számú állásfoglalás alapján arra utalt, hogy a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, míg a PK 14. számú állásfoglalás alapján hangsúlyozta a sajtó felelősségét a közlés tartalmának kialakításáért. A cikk a tanúvallomását elferdíti, annak egyoldalú boncolgatásával úgy mutatja be az általa előadottakat, mintha a halálesetek bekövetkezésében bármilyen módon közrehatott volna, az olvasó számára egyértelműen ezt közvetíti. Ezzel szemben a csecsemő halálával kapcsolatban

semmilyen felelőssége nem merült fel, ellene eljárás nem indult. Nem vitatta, hogy a cikk közügről tudósít, azonban az alperes a cikk közlése előtt nem kereste meg, nem adott módot a valótlán tények cáfolatára, ezáltal nem jóhiszeműen járt el, a foglalkozása által megkívánt körütekintést elmulasztotta. A cikk célja valójában hiteltelenítése, lejáratása volt, emiatt az alperes valótlán tényállításai jogi oltalmat nem élvezhetnek. Ezzel kapcsolatban utalt a sajtóban megjelent hasonló tartalmú cikkekre (F/8).

[16] A sérelemdíj iránti igénye kapcsán kifejtette, a perbeli írás a kormányzati sajtóbirodalom keretében kitervelt és végrehajtott lejárató kampány keretében kizárólag negatív színben foglalkozik a munkájával, szakmai munkásságával és a sajtóban megjelent egyéb lejárató tartalmú cikke egyútt hozzájárultak ahhoz, hogy bába és szülésznői praxisát felfüggeszse, annak ellenére, hogy képesítése megszerzéséért, az otthonaszülés hazai legalizálásáért sokat dolgozott. Az alperes a sajtóra vonatkozó gondossági szabályokat sem tartotta be. A cikk folytán szakmai munkája teljesen ellehetetlenült, hivatása folytatásának esélye jelentősen csökkent. Mindez indokolja az alperes sérelemdíjban való marasztalását.

[17] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, a perbeli cikkben felhozott mindkét üg közérdeklődésre tartott számot, több sajtótermék foglalkozott a büntetőeljárassal, utalt e körben a (hírportál 3. neve) internetes portálon 2019. január 4-én megjelent „Döbbenetes fordulatok a gyermekük megölésével vádolt oltás ellenes házaspár perében” című cikke is. Kiemelte, a perrel érintett cikk a (hírportál 2. neve) hírportál írását vette át, ami való tényekből levont következtetéseket tartalmaz, erős ténybeli alappal rendelkezik, amit a Budapest Környéki Törvényszék által hozott ítélet [115] és [158] bekezdése is alátámaszt azzal, hogy a K vitamin pótlás elmaradása miatt a felperes esetleges felelősségére is utal. Lényegesnek ítélte, hogy a felperes nem vitatta a cikk tanúvallomásból idézett részleteit. A cikkben való tényekből vont le tartalmi következtetést, illetve olyan okszerű feltételezést, amelynek ténybeli alapja a felperes büntetőeljárásban tett tanúvallomása, ezért az a jóhírnév sérelmét nem eredményezheti. Rámutatott, a büntetőügyben eljár bíróság nem tekintette a felperest szavahihető tanúnak, mert vallomásának voltak inkohereus részei. Vitatta továbbá, hogy a megjelent cikk célja kizárólag felperes lejáratása volt. Ezzel összefüggésben is utalt a (hírportál 3. neve) internetes hírportálon megjelent cikkekre.

[18] A sérelemdíj kapcsán kifejtette, az a felperest a jogsértés megállapítása esetén sem illeti meg automatikusan. A hátrány vizsgálata során nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes az igényérvényesítéssel majdnem öt évig várt, ami arra utal, hogy a cikk a társadalmi megítélését, közmegebecsülését nem érintette hátrányosan. Megítélése szerint nem a cikk megjelenése, hanem egyéb körülmények (a halálesetek, Covid járvány) befolyásolhatták a felperest abban, hogy a praxisát befejezze.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa kiadott (hírportál 1. neve) online hírportálon a 2019. január 31. napján „(hírportál 2. neve): Gyilkos felelőtlenség? – (felperes neve) döbbenetes vallomásáról” címmel közzétett cikkben azt a való tény, hogy több csecsemő meghalt, abban a hamis színben tüntette fel, mintha a cikkben felidézett haláleseteket a felperes tevékenysége, szakmai mulasztása okozta volna. Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 1.500.000 forintot és ennek 2019. január 31. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatát, továbbá 180.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam javára 90.000 forint eljárás i illetéket. Határozata indokolásában utalt a Ptk. 2:43. § d) pontjára, 2:45. § (2) bekezdésére,

valamint a sajtó tájékoztatási kötelezettsége tekintetében a 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) rendelkezéseire kiemelve, hogy a sajtószerv tevékenységével szembeni alapvető követelmény a valóságnak megfelelő, pontos, jóhírnevet nem sértő tájékoztatás. Ennek kapcsán vizsgálta, hogy a hivatkozott büntetőeljárásban 2019. január 4-én megtartott tárgyaláson tett felperesi tanúvallomással kapcsolatos cikk az ott elhangzottaknak megfelelően tartalmazza-e a tényeket.

[20] Kiemelte, nem volt vitatott, hogy a cikk az intézeten kívüli otthonszülés körét érintette, a kockázatok feltárása és az ahhoz kapcsolódó büntetőeljárás bemutatása fontos közügy. Utalt a közérdeklődésre számot tartó ügyek esetében az érintetteknek a szakmai hitelességet megkérdőjelező megnyilvánulásokkal kapcsolatos fokozottabb tűrési kötelezettségére azzal, hogy az utóbb hamisnak bizonyult tényállítások tekintetében csak a jóhiszemű híresztelőt oltalmazza a véleménysszabadság [7/2014. (III.7.) és 13/2014. (IV.18.) AB határozat]. A PK 12. számú állásfoglalás alapján a cikk egészét és annak címét is vizsgálva megállapította, az abban foglaltak a felperes szakmai mulasztására utalnak, azzal az alperes egy olyan korábbi halálesetet is párhuzamba állít, ami álláspontja szerint „kísértetiesen hasonló felelőtlenségek miatt” történt. A cikk a felperes mulasztásának tekinti, hogy az újszülöttnak a K vitamint nem adta be, ennek tényét elhallgatta, emellett nem ismeri a gyermekgyógyászati irányelveket, egészségügyi szabályokat. Ezzel azt a látszatot kelti, mintha a felperesnek a vérzés megelőzése körében bármilyen teendője lett volna és a felperes személyére utal azzal a mondattal, hogy mindez „felvetheti más szereplők felelősségét is”. Ezzel szemben a valós tény az, hogy a gyermek közel két hónapos korában hunyt el vérzékenységben, annak oka a K vitaminnal való megfelelő ellátás hiánya és az ennek következtében kialakult vérzékenység volt. Mindez semmilyen módon nem hozható összefüggésbe a cikk által felvetett felperesi tevékenységgel, a felperes szakmai, büntetőjogi felelőssége fel sem merült. Ezzel szemben már a cikk címe felveti a felperes büntetőjogi felelősségét.

[21] A cikk címe és tartalma alapján az abban foglaltakat nem ítélte a véleménynyilvánítás szabadsága által oltalmazott értékítéletnek, miután az úgy állította be a felperes tevékenységét, mintha mulasztása miatt hunyt volna el a csecsemő, a gyermek halála és a felperes szülésznői tevékenysége között bármilyen összefüggés állna fenn. A PK 14. számú állásfoglalásban foglaltak alapján az alperes terhére róta, hogy a büntetőeljárásban tanúként meghallgatott felperes nyilatkozatának közlése során a kellő körültekintést elmulasztva büntetőjogi felelőssége megállapíthatóságára utaló közlést fogalmazott meg. Emellett úgy elemezte a felperes tanúvallomását, hogy az annak alapjául szolgáló teljes jegyzőkönyv nem állt rendelkezésére, más médiában megjelent szemlézett cikkekre támaszkodott, annak tartalmát valósként elfogadta, annak hitelességéről nem győződött meg. Ezen felül a perben a felperes részleges tanúvallomását tartalmazó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 269. § (3) bekezdése szerint jogsértő módon a felperes kifejezett tiltakozása ellenére készült hangfelvételt kívánt felhasználni, amelyet a bizonyítékok köréből kirekesztett. Mellőzte a felperes büntetőeljárásban tett tanúvallomását tartalmazó jegyzőkönyv beszerzését, mert a felperes nem vitatta, hogy az abból idézett részletek a tárgyaláson elhangzottak, emellett az alperes munkatársa valószínűsíthetően nem vett részt a tárgyaláson, így annak tartalmát nem, csak az illegálisan felvett hanganyagot ismerhette.

[22] Összességében a törvényszék arra vont le következtetést, hogy a cikk nem megfelelően tájékoztatott a büntetőeljárásról. Abban elsősorban a felperes büntetőjogi felelőssége, illetve egyéb szakmai mulasztása, rosszhiszemű latolgatásával foglalkozott a büntetőeljárással érintett csecsemőhalál kapcsán, ezzel összefüggésben utalt egy másik, szintén a felperes felelősségét, mulasztását felvető csecsemőhalálra. Megállapította, hogy a

cikk felperest érintő sértő, valótlan, illetve valós tény hamis színben feltüntető közléseivel az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

[23] A sérelemdíjat illetően részletezte a Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdésében foglaltakat, kiemelve, hogy a személyiségi jog megsértésének nem automatikus következménye a sérelemdíj alkalmazása. Hangsúlyozta, ha az állított nemvagyoni jellegű sérelem bekövetkezése köztudomású tényként elfogadható, a nemvagyoni hátrány bizonyítása szükségtelen. Ilyen köztudomású tényként értékelte, hogy a felperes szakmai, társadalmi megítélését, elfogadottságát hátrányosan érintette az a körülmény, hogy az érintett csecsemőhalálokkal a szakmai tevékenységét, mulasztását kapcsolatba hozták. Mindez pszichés hátrányt eredményezett a felperesnél, ami jelentősen befolyásolta hivatása további gyakorlásában, azt ellehetetlenítette. Értékelte, hogy a perrel érintett cikk a felperes ellen indított összehangolt médiakampány részét képezte, mindezek alkalmasak voltak lelkiállapotára olyan nyomást gyakorolni, amelyek praxisa feladására készítették. A sérelemdíj mértékének meghatározásakor figyelemmel volt arra, hogy az alperesi közlés a felperes büntetőjogi felelősségére helyezte a hangsúlyt, emiatt félelem alakult ki benne a munkavégzésével kapcsolatban, és értékelte, hogy a cikk a kormányközeli médiumokra köztudomásúan jellemző összehangolt lejárató kampány részét képezte. Az a körülmény, hogy a felperes az eseményeket követően még kb. 10 évig szülésznőként tevékenykedett cáfolta azt az alperesi érvelést, hogy a halálesetek is közrejátszottak a praxis feladásában. Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes az elévüléshez közeli időben érvényesítette az igényét, mert az igényérvényesítés időpontja és a felperes által elszenvedett sérelem mértéke között nincs összefüggés. Mindezek alapján az igényelt sérelemdíj összegét az okozott sérelemmel arányban állónak ítélte, amely alkalmas annak büntetőjogi funkcióját is betölteni.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[24] Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében az alperes annak megváltoztatásával, a kereset elutasítását kérte. Az ítéltáblától a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlását kérte.

[25] Okszerűtlen mérlegelés eredménye az az ítéleti megállapítás, hogy a felperes ellen kormánypárti lapok sajtóhadjárat indult, illetve, hogy a felperes ellen folyó összehangolt médiakampány tekintetében az alperesi cikk tette fel az „i-re a pontot”. Arra sem volt peradat, hogy a felperes házastársának lejáratása volt a cél. Kifogásolta a Budapest Környéki Törvényszék számú ítélete [115] és [158] bekezdése mellőzését, amely szerint a felperes nem volt kívülálló tanúnak tekinthető és a K vitamin pótlásának elmaradása az ő felelősségét is felvethette, illetve felvethette volna. E megállapítások kifejezetten utaltak más személy – azaz nem a vádlottak – felelősségére. Érvelése szerint a Pp. 269. § (4) bekezdésébe ütköző módon tekintette az elsőfokú bíróság a hangfelvételt jogsértő bizonyítási eszköznek, e tekintetben mérlegelési kötelezettségének nem tett eleget. Emiatt a megállapított tényállás kiegészítendő, abból az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetéseket kell levonni.

[26] A cikk egy, a hivatkozott büntetőügy tárgyalásain a bíró által feltett kérdéseket, a felperes arra adott válaszait, vallomását, az azokból levont okszerűtlennek nem tekinthető következtetéseket tartalmazza, szó szerint idézi a felperesi vallomás általa sem vitatott közléseit, illetve tartalmát. A közlések nem ferdítik el a valóságot, valós tényekből levont következtetéseket tartalmaznak, erős ténybeli alappal bírnak. Nem vádolta a felperest bűncselekmény elkövetésével, de az ítélet alapján alappal vetette fel a felperes büntetőjogi felelősségét, ami nem alkalmas a való tény hamis színben való feltüntetésének, ezáltal a jóhírnév megsértésének a megállapítására. A jogvita elbírálása szempontjából közömbös a

Fővárosi Ítéltábla számú jogerős ítéletének tartalma az abban kifogásolt, a perbelitől eltérő közlések miatt, azt ugyanis sosem állította, hogy a felperes miatt halt meg egy újszülött és azt sem, hogy a felperes tevékenysége okozta a gyermek halálát. Kizárólag azt a büntető ítéleten alapuló okszerű feltételezést sugallta, hogy az ügyben más személyek felelőssége is felmerülhet.

[27] Utalt az intézeten kívüli szülések levezetése jogszabályi környezetének módosulására, továbbá arra, hogy a felperes engedély nélkül is vezetett le otthonszüléseket, bemutatta a felperes ebben vállalt szerepét. Hivatkozott a (hírportál 4. neve) internetes újságban 2012-ben megjelent felperesi nyilatkozatra, nevezetesen, hogy korábban illegálisan történt az otthonszülések levezetése, ezzel kívánta alátámasztani, hogy a kifogásolt közlések nem való tény híresztelésének minősülnek.

[28] A sérelemdíj kapcsán kiemelte, annak megállapítására az érintett személy társadalmi megbecsülését hátrányosan érintő valótlan közlés esetén kerülhet sor. A felperes a közlés időpontjához képest majdnem öt év elteltével terjesztette elő keresetét, így ha érte is hátrány a cikk megjelenése miatt, az elenyésző lehetett. Fenntartotta, hogy a felperest a praxisa feladásában egyéb körülmények is befolyásolhatták (csecsemőhalálok, Covid járvány, büntetőeljárás), felelőssége felmerülhetett a haláleset kapcsán, ugyanakkor a szülésznői tevékenységét 2022. március 25-ig, a cég törléséig folytatta. Mindezek miatt a felperes a jogsértés megállapíthatósága esetén sem jogosult sérelemdíjra.

[29] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint a hangfelvétel, mint bizonyítási eszköz felhasználása szükségtelen és jogsértő, egyrészt azért, mert arra csak tárgyalás keretében kerülhetne sor, amit az alperes fellebbezésében nem kért, másrészt nem bizonyítaná a felperes büntetőjogi felelősségét, miután arra a büntetőeljárásban keletkezett jegyzőkönyvből sem lehet következtetni. A jegyzőkönyv hitelesen tartalmazza a felperes tanúvallomását, annak tartalmát a felperes maga sem vitatta.

[30] Az elsőfokú eljárásban igazolta, hogy egy jól behatárolható időszakban számos, a felperest lejárato cikk jelent meg – ahogyan a perbeli cikk is –, ezért okszerű az a megállapítás, hogy a perbeli cikk is e támadássorozat része volt, ami a felróhatóságot fokozó körülményként értékelendő.

[31] A büntetőeljárásról szóló tudósításban nemcsak a vádlott, de más személy, így a tanú tekintetében sem állítható befejezett tényként a bűncselekmény elkövetése (PK 14. számú állásfoglalás). Az alperes annak ellenére vetette fel a felperes büntetőjogi felelősségét, hogy a bíróság kizárólag a szülők felelősségét vizsgálta és állapította meg, a felperest abban semmilyen felelősség nem terhelte. Mindez megállapítható a büntető ítélet tartalmából {[80], [81], [89]-[91] és [170] bekezdések}. Lényeges, hogy az eljáró bíró nem élt a Be. 111. § (1) bekezdése szerinti jelzési kötelezettségével, azaz nem merült fel benne a felperes büntetőjogi felelősségének lehetősége sem.

[32] Tévesnek ítélte azt az alperesi érvelést, hogy a rendelet megalkotását megelőző időszakban minden intézményen kívüli szülésben való közreműködés engedélyköteles volt. A rendelet az addigi bizonytalan jogi helyzetet rendezte. Az alperes hiteles forrásokra hivatkozva azt állította, hogy a felperes az (település neve-i) babánál szüléslevezetést vállalt, ami valótlan tényállítás és sérti a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségét.

[33] A sérelemdíj tekintetében hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság okszerűen értékelte a jogsértés tárgyi súlyát, annak a felperesre gyakorolt hatását. Köztudomású, hogy a gyermekek halála kapcsán a büntetőjogi felelősség látszatának keltése a felperes társadalmi megbecsülését jelentősen aláásta, ezért bizonyítást nem igényel a szakmai ellehetetlenülés személyiségre gyakorolt kedvezőtlen hatása. Nem fogadható el az az alperesi érvelés, hogy a

halálesetek vezettek a praxis megszűnéséhez, mivel azok 2011-2012-ben történtek, míg a praxis feladására évekkel később került sor. Nem csökkenti az alperes felelősségét és a sérelemdíj mértékét sem, hogy a perbeli közlések egyidejűleg több média platformon is megjelentek, a felperest ért nemvagyonosi sérelem azok együttes hatásaként vélelmezendő, azaz kumulatív módon fokozza a felperest ért nemvagyonosi hátrányt.

Az ítéltábla döntésének indokai

[34] A fellebbezés alaptalan.

[35] Az ítéltábla előrebocsátja, a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés Pp. 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E törvényi rendelkezésből adódóan korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy azt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik, továbbá a felülbírálati jogkörei közül melynek vagy melyeknek a gyakorlását kéri a másodfokú bíróságtól.

[36] Az ítéltábla eljárása során nem észlelt sem a Pp. 380. §-a szerinti kötelező, sem a Pp. 381. §-ában részletezett mérlegelhető hatályon kívül helyezésre okot adó körülményt. Ezekre az alperes sem hivatkozott, kizárólag a bizonyítási indítványai elutasítását és az ebből fakadó téves tényállás megállapítást kifogásolta, ami nem indokolja az ítélet hatályon kívül helyezését amellet, hogy hivatkozásai túlnyomórészt megalapozatlanok, a bizonyítási indítványok teljesítése szükségtelen volt. Erre figyelemmel az ítéltábla a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően a jogvitát érdemben vizsgálta.

[37] Az alperes fellebbezési érveit az ítéltábla csupán annyiban osztja, hogy ezt alátámasztó peradatok hiányában nem állítható, hogy az alperesi sajtóorgánum kormánypártinak tekinthető, a felperes e hivatkozását bizonyítékkal nem támasztotta alá, ezért azt az ítéltábla a tényállás köréből mellőzte. Az elsőfokú ítélet nem tartalmazott megállapítást arra – ilyenekre a felperes keresetében nem is hivatkozott –, hogy a felperes házastársával szembeni lejárata történt, illetve, hogy „visszavezethetően (politikus házastársa lejárata céljaként), az i-re a pontot a peradatok alapján is megállapítható, ellene folyó összehangolt médiakampány – amelyben az alperes cikke is részt vett – tette fel”. Az elsőfokú ítélet tényállása további megállapításaival az ítéltábla egyetért, annak módosítása, kiegészítése – a később kifejtendők szerint – nem indokolt. Osztja az elsőfokú bíróság álláspontját abban is, hogy nem volt bizonyítékként felhasználható a felperes büntetőeljárásban tett tanúvallomásáról engedély nélkül, illetve tiltakozása ellenére, azaz jogszabálysértő módon készült hangfelvétel, és szükségtelen volt az érintett tárgyalási jegyzőkönyv beszerzése is, mert a felperes nem vitatta, hogy az a tanúvallomását helytállóan tartalmazta.

[38] A sérelmezett cikk kapcsán a felperes azt kifogásolta, hogy az alperes tevékenységét összefüggésbe hozta több csecsemő halálával, e tekintetben szakmai mulasztást rótt a terhére, ezzel megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

[39] A jogvita elbírálása szempontjából lényeges, hogy az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani, védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait. A VI. cikk (1) bekezdése – egyebek mellett – deklarálja, mindenkinek joga van ahhoz, hogy jóhírnévét tiszteletben tartsák. A

jóhírnév az egyén életéről alkotott képet határozza meg és befolyásolja az egyénnek a társadalom közösség általi megítélését [32/2013. (XI.22.) AB határozat].

[40] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév sérelmét általában a valótlan és a közfelfogás szerint sértő tény állítása, híresztelése, hamis színben való feltüntetése alapozhatja meg. A polgári jogban a jóhírnévhez való jog azt az érdeket védi, hogy az érintett személlyel kapcsolatban kialakult, vagy kialakulóban lévő megítélés valós tényeken alapuljon.

[41] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánításhoz való jog tekintetében – a jóhírnév sérelmének megsértéséhez kapcsolódóan is – megállapította a bírói mérlegeléshez szükséges alkotmányos szempontrendszer. Eszerint vizsgálható, hogy a véleményt kifejező nyilvános közlés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e; a nyilvános közléssel érintett személy közszereplői minőségben jelenik-e meg; tényállítást vagy értékítéletet foglal-e magában és sérti-e az érintett személy méltóságát vagy jóhírnevét {3145/2018. (V.7.) AB határozat indokolás [38] bekezdés} emellett meghatározza mindezek mérlegeléséhez az alkotmányos alapelveket {13/2014. (IV.18.) AB határozat indokolás [39]-[41]}.

[42] A kifejtettekből megállapítható, helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy az intézetén kívüli szüléssel összefüggő büntetőeljárás bemutatása közérdeklődésre számot tartó közügy. Ugyanakkor a közügyeket érintő, de hamisnak bizonyult tényállításokat csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha a tény állító, vagy híresztelő jóhiszemű volt.

[43] Ennek kapcsán az alperesi sajtószerv kötelezettsége a pontos, valóságnak megfelelő, hiteles tájékoztatás, amelynek során tartózkodnia kell más személy jóhírnevének megsértésétől. A közlemények tartalmi vizsgálatának legfőbb szempontjait az ítélezési gyakorlat által az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazott PK 12. számú állásfoglalás tartalmazza. Ennek megfelelően a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Lényeges ugyanakkor, hogy a közlemény és annak címe egymástól nem választható el, vizsgálatuk együttesen szükséges, ugyanakkor a 8/2018. (VII.5.) AB határozat szerint a cikk címének értékelése nem oldható fel a cikk többi részének együttes értékelésében.

[44] A cikk címe: „Gyilkos felelőtlenség? – (felperes neve) döbbenetes vallomásáról” és annak tartalma mind önállóan, mind együttesen összefüggésbe hozza a felperes tevékenységét két csecsemő halálával, és azt közvetíti az olvasó felé, hogy a felperes magatartásának, illetve szakmai mulasztásának következménye a két tragikus esemény, amivel a felperes büntetőjogi felelősségére utal. Már a cikk címe is erre hívja fel a figyelmet, mert a „gyilkos” szó a köznyelvben másként nem értelmezhető. Az alperes a szöveg összefüggéseiből kiragadta a büntető ítélet egyes részeit, és azt a látszatot kívánta kelteni, mintha az eljárás a felperes felelősségét kívánná felvetni. Ezzel szemben a büntetőügyben eljáró bíróság kizárólag az elhunyt gyermek szüleinek felelősségét állapította meg a csecsemő haláláért, az nem volt összefüggésbe hozható a felperes szülésznői közreműködésével, a felperessel szemben ugyanis eljárás nem indult, szakmai, vagy büntetőjogi felelőssége nem merült fel. Az alperes a cikk megjelentetésekor az újságírói szakmai követelményeket és hiteles tájékoztatási kötelezettségét megsértve nyilvánvalóan valótlanul a szülés körülményeire vezette vissza a gyermek halálát, és anélkül tette meg állításait a kifogásolt cikkben, hogy azok valóságáról meggyőződött volna. Ezt támasztják alá bizonyítási

indítványai is, nevezetesen a büntetőeljárás iratainak beszerzése és a hangfelvétel felhasználása iránti indítványa, amelyből egyértelműen következik, hogy sértő állításait más médiában megjelent cikkek tartalmát ellenőrzés nélkül valósként elfogadva tette meg.

[45] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban is, hogy a cikkben felhozott gyermekek halálával összefüggésben a felperes büntetőjogi felelősségének manipulatív latolgatása, ennek a gyermekgyógyászati irányelvek ismeretének hiányával való magyarázása a valós tények hamis színben való feltüntetése, ami a felperesre rendkívül sértő, a jóhírnévhez való joga megsértését eredményezi. Ebből következően helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a jogsértés megállapításáról.

[46] Az alperes fellebbezésében részletesen kitért – s ezért arra a felperes fellebbezési ellenkérelmében reagált - az intézetén kívüli szülés szabályozásában bekövetkezett jogszabályi változásokra továbbá arra, hogy a felperes engedély nélkül vezetett le otthonszüléseket. A perrel érintett cikknek azonban ez nem képezte tárgyát, az ezzel kapcsolatos közlések más online platformokon jelentek meg, amelyeket a felperes külön peres eljárásokban kifogásolt, ezért az alperes ezt érintő érveivel kapcsolatban az ítéltábla csupán megjegyzi: az előtte Pf.II.20.110/2025. számon folyamatban volt eljárás során megállapításra került, hogy a felperes külföldön szerzett szülésznői szakképesítésének hazai elismerésére 2011. szeptember 23-án került sor, szülésznői szakképesítését pedig 2011. november 11-én jegyezték be az ÁEEK által vezetett nyilvántartásba. Az (település neve-i) otthonszülés levezetésének időpontjában a felperes még valóban nem rendelkezett honosított diplomával és bejegyzett érvényes működési engedéllyel, az azonban valótlán tényállításnak bizonyult, hogy a felperes engedély nélkül vezette le a szülést. Ezzel szemben a hivatkozott peres eljárásban az a valós tény volt megállapítható, hogy a felperes nem szülésznőként, hanem dúlaként volt jelen, a szülés levezetésében pedig nem is tudott közreműködni, mert a gyermek még a helyszínre érkezése előtt megszületett. A büntető ügygel érintett szülés időpontjában a felperes szülésznői szakképesítése már honosításra került és felvételt nyert az ÁEEK nyilvántartásába, mindez az intézetén kívüli szülések levezetésének időpontjában szükségtelessé tette bármilyen szakmai felügyelet biztosítását.

[47] Oszlja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a jogsértés felróhatóságtól függő szankciója, a sérelemdíj kapcsán is.

[48] A Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdése szerint, akit személyhez fűződő jogában sértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nemvagyonni sérelemért. A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkezésének bizonyítása nem szükséges. Az idézett jogszabályi rendelkezésből kitűnően a sérelemdíj megállapításának feltétele a személyiségi jog sérelme (jogellenesség), a nemvagyonni sérelem, a jogsértő magatartás és a sérelem közötti okozati összefüggés és a felróhatóság azzal, hogy a személyiségi jogi sérelem feltételezi a személyiséget ért valamilyen fokú hátrány bekövetkezését, ami kifejeződhet testi, lelki, avagy a sérelmet szenvedő személyt körülvevő környezeti változásokban. A sérelemdíj intézménye a személyiséghez fűződő jogok megsértésének vagyoni elégtétellel való közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetés. A kompenzációra és elégtételre való törekvés a jogvédelemre szoruló sértettnek, míg a büntetés a jogsértésnek szól (visszatartási cél). A sérelemdíjjal elérni kívánt vagyoni elégtétel tágabb kategória, mint a kompenzáció, mert az a sérelmet szenvedett félben a jogsértő magatartás miatt elszenvedett hiányérzeten, veszteség érzésén túl magában foglalja a jogsértés társadalmi elítélését is.

[49] Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság köztudomású tényként, hogy az a valótlán állítás, illetve annak a hamis látszatnak a keltése, hogy a felperes szakmai munkája,

illetve mulasztásai több csecsemő halálához hozzájárultak, mind a felperes szakmai tevékenységének megítélését, mind pszichés, mentális állapotát hátrányosan befolyásolta. Bizonyított és a sérelemdíj összegét növelő körülményként értékelendő, hogy a felperes utóbb választott hivatása feladására kényszerült, súlyos lelki teherként nehezedett rá, hogy szakmájában – amelyért évekig tanult és amelyben szakmai önmegvalósításra törekedett – ellehetetlenült. Az alperes álláspontjával ellentétben nem csökkentti a felperest ért hátrány nagyságát és súlyát, hogy a haláleseteket követően még évekig folytatta a szülésznői tevékenységét. Ez kifejezetten azt támasztja alá, hogy önként nem kívánt hivatásától megválni, a tragikus események ellenére folytatni akarta praxisát, azonban elsősorban az őt ért folyamatos támadások és a szakma kirekesztő magatartása miatt hozta meg azt a döntést, hogy e pályafutását befejezve más szakmát választ. Lényeges, hogy a társadalom megosztott az otthonszülés megítélését illetően, a mellette szóló szakmai érvekkel szemben kételkedő, az otthonszülést támogató szakemberekkel szemben pedig bizalmatlan. A felperes ebben – a jogszabályokkal hosszú ideig nem támogatott – közegben felvállalta az otthonszülés széleskörű elfogadtatását, elhivatottsággal és meggyőződéssel kitartott annak létjogosultsága mellett, abban hosszú éveken át dolgozott, ezért nyilvánvalóan súlyos lelki terhet jelentett számára, hogy azt a hivatást, amelyért számos áldozatot hozott és amit életcéljának tekintett, az őt ért sorozatos támadások miatt nem tudja folytatni. Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a perrel érintett cikkek egy országos lejárató kampány részét képezték, ezt támasztja alá, hogy a hasonló tárgyú (tartalmú) cikkek kapcsán számos peres eljárás volt folyamatban, amelyekben jogerős ítéletek születtek, s ami a sérelemdíj mértékének meghatározása során nem volt figyelmen kívül hagyható.

[50] Összességében megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásakor helyesen értékelte a jogsértés tárgyi súlyát, az alperes felróhatóságának mértékét, a jogsértéseknek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatását és azt a körülményt is, hogy a sérelmezett közlések nagy nyilvánosság számára váltak megismerhetővé. Erre figyelemmel az ítéltábla sem a sérelemdíj mellőzésére, sem összegének mérséklésére nem látott lehetőséget.

[51] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – annak helyes indokaira figyelemmel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[52] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú perköltségének viselésére, amelynek összegét az ítéltábla a felperes által csatolt megbízási szerződés és költségfelszámítás alapján állapított meg [32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés, 4/A. §].

[53] A fellebbezés sikertelenségére tekintettel a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viselésére az alperes köteles a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján, annak összegét az ítéltábla az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

[54] Tájékoztatja az ítéltábla az alperest, hogy a másodfokú eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie. Ennek során közleményként fel kell tüntetnie az illetékfizetési kötelezettséget megállapító jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a saját adóazonosító számát. Amennyiben az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlék fizetésére köteles.

[55] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2025. november 5.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Kiss Gabriella sk.
táblabíró